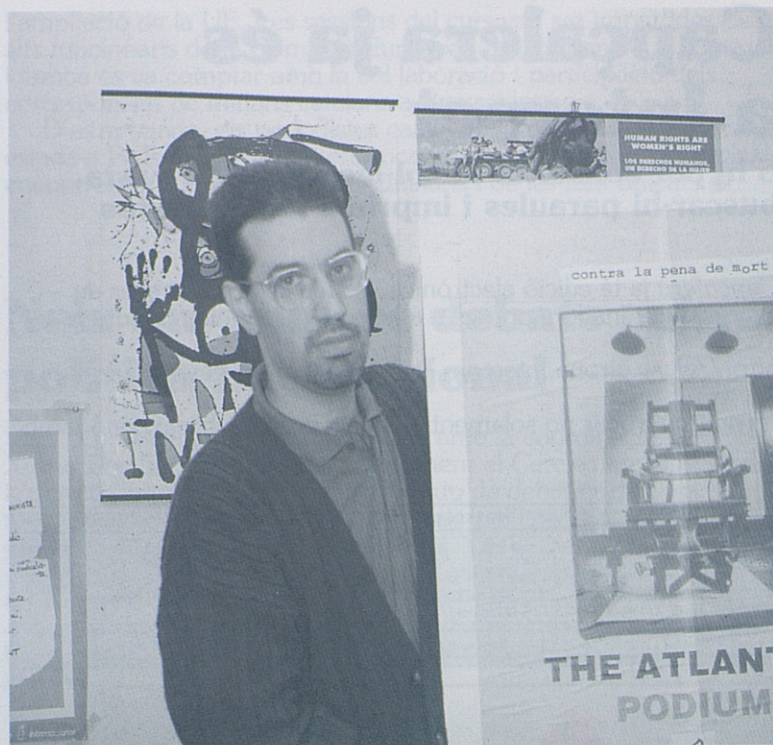

Periodistes d'ONGs, comunicadors de solidaritat

—Marta Bach—

A final del segle XX, les ONGs (Organitzacions No Governamentals) s'alcen, en veu i quantitat, per denunciar mancances de tota mena. Davant la imperant necessitat de donar resposta a un cada cop més encomanadís interès social cap a aquestes organitzacions, professionals del periodisme fan de conductors entre realitats oblidades i les grans empreses periodístiques.

Ni encarregats de tasques de logística, ni profetes d'uns moviments socials emergents anomenats ONGs. Tampoc professionals ofuscats per continguts dramàtics i gairebé sempre denunciats. Els professionals del periodisme que desenvolupen la seva tasca laboral en organitzacions no governamentals lluiten aferrissadament no només per tenir el reconeixement dels mateixos companys de feina, sinó també per aconseguir que els continguts que transmeten ocupin un lloc destacat dins els mitjans de comunicació de casa nostra. Massa sovint s'han d'enfrontar a les limitacions econòmiques, d'infraestructura, de personal professionalitzat i fins i tot tecnològiques de la mateixa organització. Alguns, cada cop menys, han de superar acusacions d'instruisme professional pel fet que exerceixen d'encarregats de premsa sense tenir una llicenciatura pròpiament periodística. Per contra, els mou una necessitat de renovació social i compten amb

Xavier Bartlett, coordinador de premsa d'Amnistia Internacional.

la complicitat i la força de ser la materialització d'un cert sector de la societat civil que s'organitza a favor d'un ideari on prevalen la solidaritat i el compromís. Darrerament, però, aires renovadors han esborrat malentesos cap a aquestes organitzacions no lucratives, algunes de les quals han estat batejades pels mateixos mitjans de comunicació —amb els pros i contres de l'ús d'aquesta terminologia— com a autèntiques “multinationals” d'aquesta era.

Joan Palomés, coordinador a Barcelona de Reporters sense Fronteres i Premsa Activa, i amb un currículum on s'aprecia una vinculació equitativa entre el món de la cooperació i la comunicació, ho expressa així: “Fins fa poc als periodistes que treballen en ONGs se'ns considerava com els parents pobres de la professió. De mica en mica hi ha hagut un petit canvi de percepció en aquest sentit, coincidint amb una sèrie de debats que s'han endegat dins del món de la cooperació i la comunicació”.

FOTOS: JORDI ROVIRALTA

LLIBRES

OJD y el control de la difusión de prensa en España

Guadalupe AGUADO
GUADALUPE

Ariel Comunicación
Barcelona, 1996
219 pàgines

Tots els periodistes coneixen el significat de les sigles OJD i que aquestes corresponen a la Organización de la Difusión Española, un organisme del qual estan molt pendents els propietaris i directors dels mitjans de comunicació, ja que és l'encarregat de donar les xifres de vendes de les publicacions. Aquesta obra ens permet conèixer l'organització, el funcionament, els principis i

Guadalupe
Aguado Guadalupe
OJD y
el control de
la difusión
de prensa
en España.

Ariel Comunicación

l'evolució d'aquest organisme, alhora que reflexiona sobre la seva raó de ser. Un dels aspectes més atractius del llibre és, sens dubte, l'anàlisi que l'autora fa sobre la fiabilitat que cal atribuir als diferents sistemes de verificació de tirada i difusió de premsa.

D'ací i d'allà

Joan Manuel TRESSERRAS
Edició facsímil
Àmbit
Barcelona, 1996

Aquest ambiciós projecte editorial posa a l'abast de nous lectors la tercera etapa d'una de les publicacions culturals més aconseguides de la història de la premsa catalana. Aquesta revista de gran format es va publicar, sota l'acurada direcció de Carles Soldevila, des de juny de 1932 fins al mateix mes de l'any 1936. Una de les seves característiques més destacades va ser el seu disseny avantguardista, que donava una gran importància a aspectes com la imatge i la publicitat,

D'ACÍ I D'ALLÀ

EDICIÓ FACSIMIL

D'ACÍ I D'ALLÀ

EL PRIMER
MAGAZINE
CATALÀ
D'ESTIL
EUROPEU

1 9 3 2 / 3 6

sempre exquisidament tractats. El professor universitari Joan Manuel Tresserras ha estat l'encarregat de fer l'interessant estudi que acompanya l'obra i que ens ajuda a entendre millor la repercussió i influència de la publicació *D'ací i d'allà* en el seu temps.

Límits ideològics

Certament, els encarregats de premsa de les ONGs són acusats massa sovint de manca de distanciament amb les informacions que es generen des de les pròpies "empreses". La qüestió gira entorn de l'eterna dicotomia entre ideologia i professionalitat. Llorenç Olivé, llicenciat en Dret i responsable de comunicació i relacions exteriors de l'ONG Justícia i Pau, està fermament convençut que aquests dos conceptes caminen agafats de la mà: "Si a les ONGs no hi hagués una ideologia clara, difícilment es podria transmetre tot el que la mateixa organització treballa i denuncia. D'altra banda, si hi ha una mancança de professionalitat en el camp específic de la comunicació i de les relacions amb els mitjans de comunicació, l'organització cau en la inoperància absoluta".

Per a Virginia de la Guardia, cap de premsa de Metges sense Fronteres i fins l'estiu passat responsable d'interinatge del departament de Comunicació d'aquesta institució "d'emergència", la identificació amb la filosofia del lloc on treballa facilita "el nivell de motivació del professional". Tanmateix, assegura que per no caure en el parany de cultivar l'autocomplaença cal crear mecanismes propis de defensa. Ella practica l'autocrítica amb l'objectiu de conèixer els límits de l'organització.

La distinció ideologia/professionalitat, en paraules d'Adela Farré, responsable de premsa d'Intermón, va més enllà. I és que per a aquesta llicenciada en Ciències de la Informació que ha treballat a *El Noticiero*, *El Correo Catalán*, *l'Abc* i el *Diari de Barcelona*, "la diferenciació, cal fer-la entre ideologia i ètica". Així, les ONGs transmeten un missatge ètic que pot ser entès, comprès i compartit des de diferents ideologies: "És per això que podem arribar a tots els mitjans amb un missatge comprensible des de tots els angles". Farré pensa que "treballar com a periodista en una ONG és exactament igual que fer-ho en qualsevol altre lloc. La diferència radica a nivell personal, ja que és una qüestió ètica".

El dramatisme ven

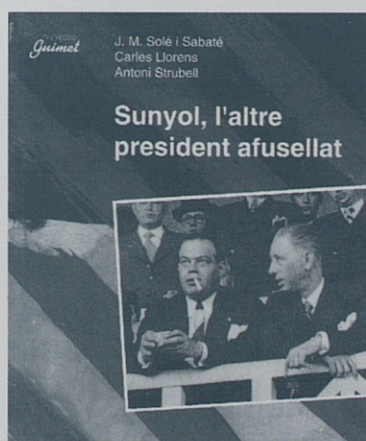
Si existeix un cert grau de competència en el món de les ONGs, prové sens dubte de l'interès massiu per aconseguir que una notícia surti a la llum pública a través dels mitjans de comunicació. Així, hi ha ONGs "privilegiades" quant a repercussió pública mediàtica gràcies a accions on el dramatisme de les escenes raneja en la fràgil frontera entre el desig de denúncia i l'interès d'augmentar les vendes amb l'ús sensacionalista de la tragèdia.

Adela Farré, cap de premsa d'Intermón.

"Des de l'àmbit de la cooperació", diu Joan Palomés, "sempre s'han vist amb recel els mitjans de comunicació, perquè se'ls acusa de falta de sensibilitat en el tractament de diversos temes i de banalització i mercantilització de la misèria".

La paradoxa es fa patent: les ONGs aspiren a sortir als mitjans, però des de punts de vista i paràmetres diferents dels que propugnen les grans empreses periodístiques. "La cultura dominant en el món periodístic, no en el mateix periodista, defensa l'audiència, l'impacte, allò explosiu i la conflictivitat brutal", pensa Jordi Negre, encarregat de premsa de Cooperació, i recorda que fa un temps va llegir un reportatge a tres columnes amb unes fotos dramàtiques d'un soldat a Libèria que feia un espectacle amb el cos d'un mort i, contràriament, en

Josep Sunyol, l'altre president afusellat

Josep M. SOLÉ SABATÉ,
Carles LLORENS, Ton
STRUBELL
Pagès Editors
Lleida, 1996
162 pàgines

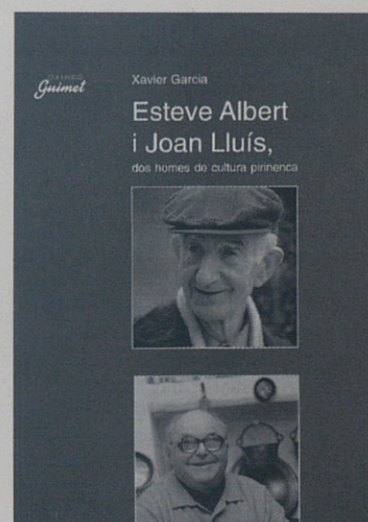
Biografia apassionada d'un personatge poc conegut i, fins ara, pràcticament oblidat: Josep Sunyol i Garriga, que va ser diputat d'Esquerra Republicana i president del Futbol Club Barcelona. Afusellat en els primers dies d'odi indiscriminat que van seguir a l'esclat de la Guerra Civil espanyola, juntament amb un periodista i altres dues persones més, el 60è aniversari del seu assassinat

ha servit, si més no, perquè un historiador, un periodista i un professor d'anglès hagin rescatat el personatge d'un injust i perllongat oblit. Una exhaustiva tasca de documentació i l'emoivitat amb la qual està escrit fan d'aquest llibre una obra digna de tot elogi, que ens ajuda a recuperar una memòria històrica que descuidem massa sovint.

Esteve Albert i Joan Lluís, dos homes de cultura pirinenca

Xavier GARCIA
Pagès editors
Barcelona, 1996
126 pàgines

Amb aquest llibre, el periodista Xavier Garcia i Pujades pretén acostar al lector les llargues vides de dos homes lliurats per complet a la reivindicació d'uns valors que han trobat encarnats en l'alta muntanya catalana. El primer, un home del Maresme instal·lat a Andorra els últims quaranta anys de la seva vida —va morir el 1995—, i el segon, un antic pastor de les valls pallareses. Biografies que són a la vegada una

reivindicació de les formes de vida tradicionals.

la mateixa edició del diari, en parlar de l'aixecament parcial de l'embargament a Irak, es dedicava una petita columneta a informar que durant l'acció havien mort 560.000 infants. "L'actitud del soldat de Libèria era un fet anecdòtic i, sens dubte, cruel", afirma Negre, "però cinc-centes mil vegades més cruel era la mort dels nens d'Irak, i l'espai informatiu que se li dedicava era totalment desproporcionat".

Segons l'organització Metges sense Fronteres, les emergències ocupen planes de diaris i espais radiofònics i televisius perquè són notícies de primera actualitat. Una certa lògica periodística s'imposa, en paraules d'Adela Farré: "Es normal, sobretot en els mitjans audiovisuals, que prevalguin les emergències. Per a una persona que està sopant tranquil·lament a casa seva, el concepte més fàcil d'entendre és: 'Hi ha algú que es mor de gana i l'hem d'ajudar. Hi ha algú que està a punt de morir, hem d'enviar un metge perquè el curi'".

Els conflictes oblidats

Tanmateix, el gran repte de les anomenades ONGDs (Organitzacions No Governamentals per al Desenvolupament) és fer arribar a la societat els esforços per aconseguir el ple desenvolupament dels països del Tercer Món. Els mitjans de comunicació són el canal idoni per aconseguir aquesta fita. "Hi ha coses tan senzilles com canviar la forma de la llar de foc que poden significar tones de fusta estalviada i evitar problemes de desforestació, o bé el fet de poder comprar un ganivet per netejar el peix que després es farà en conserva, etc. Aquestes accions són elements vitals per al desenvolupament. Si comptem el nombre d'impactes d'Internom per any als mitjans de comunicació, tot i que el 80% dels nostres recursos se'n van al Tercer Món, el 60% de les nostres aparicions mediàtiques tenen a veure amb els informes sobre ajut al desenvolupament o amb les nostres botigues. En canvi, els nostres projectes hi ocupen un percentatge molt petit. Aconseguir que els periodistes dels grans mitjans en parlin és realment difícil, perquè no són grans xifres, ni espectacles sanguinaris, ni imatges de portada que facin vendre més exemplars de diaris", argumenta Adela Farré a l'hora de valorar un dels objectius més pròxims en política comunicativa que s'ha marcat Internom.

Fins i tot algunes ONGs que reben un tractament acurat dels mitjans de comunicació denuncien la manca d'atenció informativa cap als conflictes oblidats: "Som professionals en temes de còlera, camps de refugiats i situacions d'emergència", explica Virgínia de la Guardia, "però ens és difícil aconseguir donar ressò a projectes com el de Salut Urbana a Amèrica Llatina, per posar un exemple concret".

Suspensos en credibilitat?

La credibilitat, qualitat indispensable en la tasca de tot equip de premsa —i evidentment de tot professional que anhelí esdevenir periodista amb majúscules—, s'ha convertit en un bé d'ús que ha de fer valer els seus avantatges dins les mateixes ONGs. L'actual bum d'organitzacions no governamentals no és un factor que hagi contribuït a donar bona premsa a aquests moviments, precisament. "La mateixa evolució de les ONGs ha activat un sistema, una antena d'alerta en el periodista que treballa en els mitjans. Fa uns anys la informació que arribava d'ONGs era rebuda amb una certa predisposició, ara s'està més en guàrdia", explica Jordi Armadans, el jove director de l'organització Fundació per la Pau des de l'abril passat, llicenciat en Periodisme i Ciències Polítiques.

El parany, segons afirmen alguns caps de premsa, ha estat pensar que les ONGs són el melic d'un món associatiu i solidari: "En cap moment s'ha de ser prepotent i pensar que la informació que transmetem és hiperpublicable. Hi ha ONGs que inflen descaradament xifres estadístiques. De tota manera, també s'ha de dir que juguem amb l'inconvenient afegit que es pensi que el que busquem és publicitat. No crec que, informativament parlant, ens tractin més bé a Metges sense Fronteres que a qualsevol altra organització; penso més aviat que allò que oferim és noticable i per tant surt publicat".

Certament, en els darrers temps les notícies vehiculades per ONGs han esdevingut "matèria primera" que ha fet fortuna en el mercat periodístic no només de casa nostra, sinó a nivell internacional. Amb tot, un dels punts de defensa en què coincideixen tots els representants de premsa d'ONGs és pensar que la seva feina diària consisteix a facilitar un pòsit d'informació al periodista per tal que en faci ús en un moment determinat. "Seria fer realitat una utopia personal", diu Jordi Negre, "si veïes periodistes diguem-ne convencionals acudir sistemàticament a nosaltres per aconseguir informació sobre una situació determinada que succeeix en un país on el seu mitjà no té corresponsal. Es tractaria, doncs, de ser l'alternativa a la informació que prové de les grans agències internacionals regides per interessos empresarials". Un eficaç antídoto contra atacs per manca de credibilitat és, segons l'encarregat de premsa de Cooperació, "produir informacions que podran oferir al periodista un servei a mig termini, i sobretot fer un treball de piconadora, és a dir, a poc a poc i constantment, sense parar mai". Tanmateix, Xavier Bartlett, coordinador de premsa d'Amnistia Internacional a Barcelona, creu que "ha de quedar molt clar en tot moment que les ONGs no són agències de notícies".

LLIBRES

Cambra fosca 1936-1946. Imatges de Catalunya dels fotoperiodistes Brangulí
COLITA, Pep CRUANAS,
Merche FERNÁNDEZ
Pagès editors
Barcelona, 1996
74 pàgines

Tres especialistes en la història del fotoperiodisme han escrit una brillant presentació al catàleg de l'exposició dels Brangulí organitzada per l'Arxiu Nacional de Catalunya. El catàleg recull una mostra representativa de l'obra de Josep Brangulí i Soler i dels seus dos fills Joaquim i Xavier des del començament de la guerra civil espanyola fins a la fi de la segona guerra mundial.

CAMBRA FOSCA 1936-1946

Imatges de Catalunya
dels fotoperiodistes Brangulí

El caràcter monogràfic de l'exposició —guerra i postguerra espanyoles— dona a les fotografies recollides en aquest catàleg una força documental extraordinària sobre una època clau de la història de Catalunya.

VI Converses a la Pedrera: Cinema i televisió. Rivalitat i complementaritat
Diversos autors
Centre d'Investigació de la Comunicació de la Generalitat de Catalunya
Barcelona, 1996
96 pàgines

Recull de les intervencions en aquest debat periòdic sobre temes de comunicació que organitza la institució dirigida per Wifredo Espina. Van participar en aquest sisè debat, entre altres, els periodistes Víctor M. Amela, Enric Frigola, Emili Prado i Esteve Riambau; els cineastes Jaime Camino, Pilar Miró, Pere

Centre d'Investigació de la Comunicació

VI Converses a la Pedrera

Cinema i televisió

Rivalitat i complementaritat

Victor M. Amela
Jaime Camino
Lluís Adell Comedín
Agustín Blasco
Josep M. Font
Enric Frigola
Romà Gubern
Lluís M. Guàrdia
Antoni Kirchner
Antoni Llorca
Pilar Miró
Pere Portabella
Miquel Porter
Emili Prado
Carles Piñero
Esteve Riambau
Joaquim Romaguera
Jesús Serra
Sergi Schaaff
Casimiro Tortero

Generalitat de Catalunya

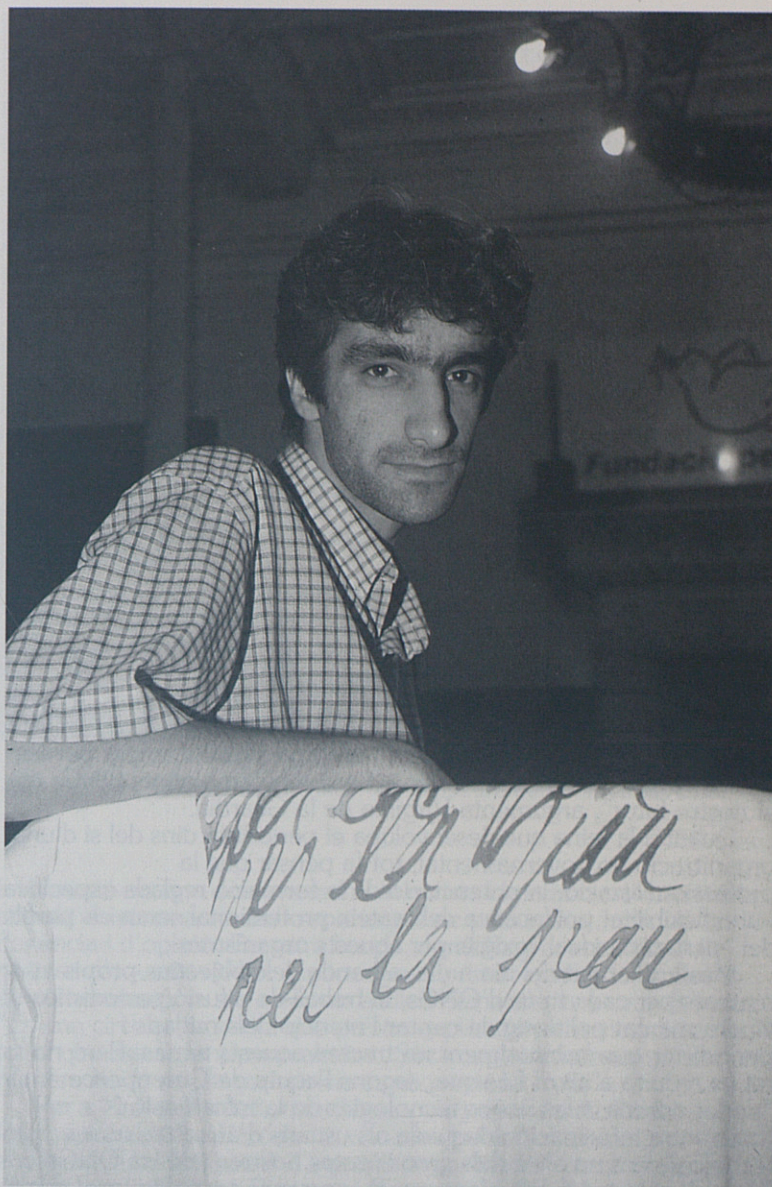
Portabella i Sergi Schaaff, i els estudiosos del món cinematogràfic Romà Gubern, Antoni Kirchner, Miquel Porter i Joaquim Romaguera.

Lligams polítics

L'anunci fet a mitjan juliol passat pel secretari d'Estat de Cooperació Internacional, Fernando Villalonga, sobre la intenció del Ministeri d'Assumptes Exteriors d'endurir les polítiques de subvencions a les ONGs, a més d'aixecar protestes de representants d'organitzacions no governamentals de tota mena, va posar el dit a la llaga en una qüestió que provoca susceptibilitats de tota mena: la política de subvencions que han de portar a terme les ONGs. Aquest fet, per si sol, repercuteix en la imatge que els periodistes i les mateixes empreses periodístiques estableixen de les ONGs i, consegüentment, en el seu tractament periodístic. "A moltes organitzacions els sobra la N de 'no governamentals', i això a llarga pot ser contraproductiu en la manera de veure'ns per part dels mass media", pensa Virgínia de la Guardia. Per contra, Jordi Armadans està convençut que de la mateixa manera que el govern aporta diners a la fabricació d'armament, és de justícia que en doni per promoure programes d'educació per a la pau: "Cal que els diners dels ciutadans vagin repartits en tots els camps, distribuïts equitativament. Rebre diners del govern i mantenir el teu discurs crític no és una actitud dolenta. El que realment és greu és callar per tal de rebre més".

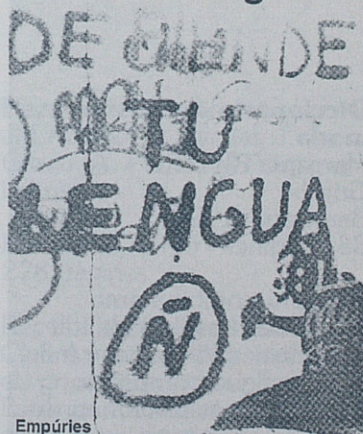
Formació universitària, una necessitat

No hi ha dubte que dins l'univers heterogeni d'ONGs, amb objectius i prioritats diferents, sobresurt el factor de la particularitat d'aquests moviments socials. I és que, si ens esforcèssim a elaborar una definició teòrica generalista de les ONGs, la feina no seria gens fàcil. Són "entitats" que fan un servei públic sense ser administracions funcionaries. Per contra, no se les pot qualificar d'organismes privats, perquè, entre d'altres trets, dins la seva filosofia no es contempla l'activitat sota el prisma de l'afany de lucre. A partir d'aquí, no són pocs els qui pensen que a especificitat pròpia li correspon una formació específica. En aquest sentit, tot i que darrerament s'ha notat un increment de cursos, màsters i postgraus universitaris, la formació acadèmica dels "treballadors" de les ONGs és una àrea predestinada a passar pel sedàs de l'ensenyament reglat. "Si la tendència general de les ONGs és caminar cap a la professionalització", explica Jordi Armadans, "caldrà gent competent i amb una formació elevada que les tiri endavant. Això no equival a anar en detriment d'equips de voluntaris perfectament vàlids. En definitiva, tot depèn de les aptituds personals, però la formació hi ajuda".

Jordi Armadans, director de Fundació per la Pau (llicenciat en Periodisme i Polítiques).

Eduard Voltas La guerra de la llengua

Empúries

La guerra de la llengua

Eduard VOLTAS
Empúries
Barcelona, 1996
254 pàgines

Estimulant repàs de tres anys de conflicte lingüístic a Catalunya, on l'autor conjuga investigació, entrevistes i un ampli recull de premsa. Amb un estil àgil i amè, Voltas analitza les arrels del problema, els interessos que s'hi van bellugar i les conseqüències que encara pot tenir. Un mèrit indiscutible del llibre consisteix a defugir la frivolitat de tractar la qüestió amb l'estil de la majoria de llibres editats per l'editorial Temas de Hoy.

Els 25 grans del jazz

Miquel JURADO
Proa/Pirene
Barcelona, 1996
197 pàgines

Seleccionar 25 personatges que han donat dies de glòria al

jazz no era una tasca senzilla. Miquel Jurado, crític d'El País, ho ha intentat tot advertint que la llista podria haver estat una altra en mans d'un autor diferent. Tanmateix, la de Jurado és prou bona, i el seu treball, ric en material i ahora personal. Una compaginació força atractiva, on només fatiga un xic la tipografia, ajuda els propòsits divulgatius de l'autor.

Variacions per la igualtat

Jordi VIADER, Joan RENDE, Ramon SOLSONA, Emili TEIXIDOR, Víctor MORA, Josep Maria HUERTAS, Ignasi RIERA i altres
SOS Racisme
Barcelona, 1996

32 artistes plàstics i altres tants escriptors, alguns d'ells col·laboradors en premsa, van participar en una experiència particularment sensible: denunciar el racisme, latent o no, que observaven en la societat. L'entitat SOS Racisme va ser qui va organitzar l'exposició dels seus dibuixos, pintures i textos, que va donar lloc a un atractiu catàleg.

la universitat forma per ser cap de premsa d'una ONG? "En aquests moments no t'ho sabria dir", reconeix Adela Farré, tot i que quan estudiava a la universitat ni a ella ni a cap dels seus companys no se'ls va passar mai pel cap arribar a desenvolupar la seva carrera professional en l'encara "desconegut" món dels gabinets de premsa. Amb la perspectiva del temps passat i l'experiència com a cap de premsa d'una ONG, creu que "juntament amb la formació en tècniques de relacions públiques i de contacte amb els mitjans, per fer de periodista en una ONG és imprescindible tenir coneixements d'història i relacions internacionals".

El futur: la concentració

Si bé la readaptació del món docent al reclam que exigeix la mateixa societat és una de les conseqüències més clares que ha comportat l'increment continu d'ONGs, aquest no serà l'únic element de canvi per al futur. "Ara per ara les ONGs s'han convertit en possibles sortides laborals per als periodistes, davant la pertinença crisi que pateix el sector", diu Joan Palomés. Tanmateix, la dinàmica del present condueix les ONGs a una sobresaturació que, segons els especialistes, petarà per alguna banda. Mitjans de comunicació intueixen per on aniran els trets i han encunyat una terminologia que denota concentració. Es tracta del terme 'multinacionals d'ONGs', amb el qual es fa palesa l'aposta que a la llarga les grans ONGs prevaldran enfront de les petites. El sentiment que la unió fa la força s'ha escampat per les ONGs com a mesura de pressió. "Fer lobby amb altres ONGs és el nostre futur", argumenta Virgínia de la Guardia.

Quant a la feina que desenvolupa el periodista dins del si d'una organització no governamental, tot fa pensar que la professionalització, la potenciació de la formació reglada específica i una flexibilitat polifacètica del mateix professional seran els perfils del "periodista ideal" exigits per aquests organismes.

Més en l'àmbit del dia a dia, a banda dels objectius propis marcats per cada tipus d'ONGs, el treball de difusió periodística vindrà marcat pel desig de captar l'atenció dels mitjans i periodistes que habitualment no tracten aquests temes. Però no tot es reduirà a això. I és que, segons l'equip de Greenpeace, "poder accedir a les noves tecnologies de la informació i transmetre informació adequada als usuaris d'aquestes noves tecnologies és un altre dels grans reptes nostres i de les ONGs". Es tractarà, sens dubte, de posar la innovació tecnològica al servei de capes socials que mostrin una clara consciència solidària. Lligams tecnològics amb lligams socials. Tot un autèntic repte de futur.

Cooperacció

NÚM. 9, JULIOL 1996

Hem començat el debat

Cap a on va el 0,7%?

Dones de Nicaragua en peu de mobilització

Guatemala: signar la pau és només un començament

Cooperacció treballa a Honduras

Qui és qui en el Grupo Sur

Lectures

Missatges sobre paper

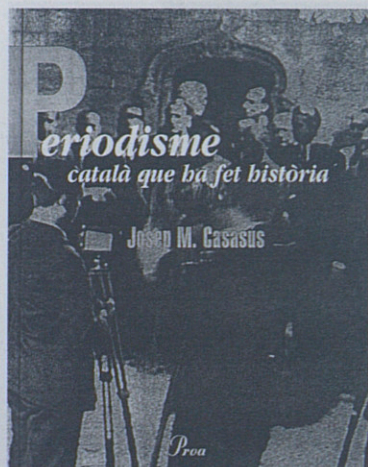
Butlletins, circulars d'informació interna, tríptics explicatius de les ONGs, dossiers sobre temes específics, revistes amb tota mena de formats, fulls d'aclariments, dossiers de premsa, anuals, informes estadístics... Si es pesés el volum d'informació oferta en un any per les ONGs, la quantitat de tones de paper i, per damunt de

LLIBRES

Periodisme que ha fet història

Josep Maria CASASÚS
Proa
Barcelona, 1996

Josep Maria Casasús, degà dels estudis de Periodisme de la Universitat Pompeu Fabra, va anar publicant en la ja desapareguda revista mensual *Cultura*, que editava el departament de Cultura de la Generalitat, tot un seguit de textos periodístics comentats que després ha anat aplegant en diversos llibres, el primer d'ells en la col·lecció *Vaixells de Paper*, que edita el Col·legi de Periodistes. Després en va presentar una edició

castellana, ampliada amb articles de premsa estrangera que van tenir en el seu moment gran ressò, i ara presenta el que es pot considerar l'edició definitiva i completa d'aquest útil treball antològic dels articles fonamentals del periodisme català.

Diccionario de la moda

Margarita RIVIÈRE
Grijalbo
Barcelona, 1996
333 pàgines

L'autora combina amb elegància d'estil i habilitat periodística les gairebé mil entrades que componen aquest primer diccionari de la moda autòctona. La quantitat exhaustiva d'informació es complementa amb dibuixos realitzats per Antonio Miró i Isaac Reina, a més de materials gràfics extrets de revistes. Un llibre brillant i summament útil, ja que no

sovintegen els llibres sobre moda als nostre país.

tot, el volum de notícies generades sorprendrien de ben segur el més experimentat periodista amb anys de carrera professional i gran quantitat d'articles a l'esquena. Amb tot, no es tracta en cap moment d'omplir els prestatges dels centres de recursos documentals, que conformen un petit espai a la gran majoria d'organitzacions no governamentals.

Voluntat de servei públic, necessitat de mantenir, reforçar i incrementar el contacte amb amics, simpatitzants, socis i col·laboradors i, per damunt de tot, desig d'informar la societat en general de les accions particulars i diferenciadores de cada ONG, són els principals arguments que esgrimeixen aquestes organitzacions que han sorgit amb força arran de la segona meitat dels anys 80.

Organitzacions que es declaren pacifistes, ONGs que treballen per al desenvolupament (ONGDs), organitzacions sanitàries i que vetllen per la població en zones d'emergències mèdiques, d'altres batejades amb el terme 'ecologista'...; totes i cadascuna d'elles, amb les seves particularitats, petiteses i grandeses, tenen com a eix unificador dins l'univers de la diversitat la necessitat de vehicular les seves propostes a través del suport de paper. Tampoc no es pot negar que els mou també un interès, perfectament lícit, d'aconseguir recursos econòmics per mantenir la pròpia estructura.

Sigui com sigui, no és una casualitat que molts dels butlletins o revistes que publiquen portin com a identificatòria la paraula 'informar'. La revista *Papers d'Informació*, de Cooperació, coordinada pel periodista Dris Buisef, o *Taller d'Informació*, nom del butlletí recentment remodelat de la delegació barcelonina d'Amnistia Internacional i elaborat en col·laboració amb les delegacions de Balears i València, en són només dos exemples.

"Tenim una mina d'or en informació de primera mà. Cal aprofitar-la", diu Virginia de la Guardia, de Metges sense Fronteres.

L'equip de premsa, comunicació i publicacions de Greenpeace, amb la seva revista de dotze anys de vida, és un baluard i exemple a seguir. Teresa Pérez, llicenciada en Ciències de la Informació per la Universidad Complutense de Madrid i corredora de fons en accions de Greenpeace des de fa nou anys, s'encarrega des de Madrid de la coordinació i edició de la revista trimestral des del número cinc. Al seu costat, hi treballen professionals amb tasques molt concretes dins d'un organigrama "de comunicacions" perfectament establert: María Luisa Toribio, directora de Comunicacions, Clara Aubert, responsable de Premsa i comunicacions, i Ignacio Martín, ajudant de Premsa i comunicacions. "Cada dia que passa pretenem millorar la revista en tots els sentits, tant en professionalitat com en continguts i disseny. Per comprovar-ho només cal veure l'evolució que ha experimentat al llarg d'aquests anys".

Cooperació, una de les ONGs en què el departament de Premsa i comunicació està en una fase embrionària, contempla la

Joan Palomés, coordinador de Reporters Sense Fronteres i Premsa Activa.

informació en una doble vessant: la revista i les circulars. La revista aborda la informació amb reportatges de profunditat, articles de denúncia i d'opinió. Per altra banda, Jordi Negre, encarregat de premsa d'aquesta ONG, explica que el primer que va fer en tema de comunicació va ser crear un butlletí mensual per a tots els socis: "És una circular modesta que pretén explicar a tothom el dia a dia, tot el que estem fent puntualment. Sóc conscient que un primer número no fa res, la constància és el que dona fruits".

Per a Xavier Bartlett, coordinador de premsa d'Amnistia Internacional (AI) a Barcelona, els esforços de voluntariat per tirar endavant el butlletí català d'aquesta organització —amb el suport professional de César Díaz, cap de premsa d'AI a Madrid— valen la pena de cara "a informar la gent i així evitar confusions, com ara pensar que AI és una ONG que es dedica als refugiats polítics o que som una entitat estrictament pacifista, sense anar més enllà" ●

Club Arnau 147 de Vilanova Para entendernos

Los grandes temas
del debate
España-Cataluña

Ariel

Para entendernos

JM Ainaud, F. Candel, J. Gifreu, A. Pons, JM Puigjaner i altres
Ariel
Barcelona, 1996
278 pàgines

Recull d'articles, coordinats pel Club Arnau de Vilanova, sobre els grans temes del debat Espanya-Catalunya, amb els quals es pretén activar la reflexió, i, si es possible, el diàleg, sense amagar antecedents objectius el desconeixement dels quals impossibilita, com s'expressa en el llibre, qualsevol intent de comprensió de la realitat catalana actual.

Vidal-Quadras, el caballero de sexo masculino

Dionisio GIMÉNEZ
Ediciones de la Tempestad
Barcelona, 1996
250 pàgines

Treball periodístic escrit pel que va ser responsable de premsa del PP a Catalunya entre 1992 i 1994. Des de la seva posició va anar acumulant informació sobre les estratègies del partit, que ara ofereix en forma de crònica, "una crònica al·lucinant", com es diu en el llibre, "de la formació interna i els objectius polítics del Partido Popular, des de tràfic

DIONISIO GIMÉNEZ

VIDAL-QUADRAS, EL CABALLERO DE SEXO MASCULINO

d'influències a la corrupció o la seva visió del que ha de ser la societat, passant per les descripcions personals dels homes claus de la seva estructura".